شعرلر مجموعه‌سندن ۳ نچی کتاب

یاز طامچیلری

ظریف البشیری.

بر بو تامغان اوتسکن تامچیلردن
حاصل بولا دریا طاشقنی ؟
شاولاب آققان دریا طولقونی
اوتوب کیته دردلی یاش کونی.

КАЗАНЬ
Типо-литографія Т-го Д-ма „Бр. Каримовы"
1919.

مطبعهٔ کریمیه قزانده
١٩١٩

ایزلر

یەشنەنوب کیسەك بلوط کوبدن توگل ئوتکان ایدی،
باصدرب تیك یول طوزانن، یاڭغرن سیبکان ایدی.
جیر یوزی بوش، قالغان ایرکن، قالغان راحت، طنغنه؛
طاو چیتندن کورسەته هم طولغان آی صرطنغنه.
اویناتا نور، نەق بلوطنڭ کیتکانینه شادلانه،
یلمایوب طاو اوستی آینڭ نوری برلەن آقلانه.
سیرپنوب قارانغیلق هم بز قریغه یەشرنه،
نەق تاتار قزی یمان کوزدن اویالوب صاقلانه،
سلکتوب جوهر کبك یولدزلرن کوك تیربەله،
ئلله یوقسه، اول، آلار بلەن سوینوب ماقتانا.
تیك شهر طن، یوقلی، راحتلك، سکونت قاپلاغان،
هر خلق طالغان ایزلگان نیندی آفت تابتاغان.

یوق طاوشلر، یوق سویله‌شلر، یوق یوروشلر باقچه‌ده؛
تیك كوره‌م ایكی آیاق ازن توبه‌نگه آطلاغان.
حس قیلا كوڭل: بولار، ایكی عاشقنڭ ازلری،
صاقلاغاندر یوقلامی تون شول مینوتنی كوزلری؛
بو معصوملر بربرن كورمه‌ك ایچون آهلر بله‌ن،
بر كیسه‌ك یوره‌كلرن تیگله‌شدروب طاغلر بله‌ن.
بیلگولی مونده، آلار، كورشدیلر، سویله‌شدیلر،
به‌یله‌شوب عهدلرن طاغنده نق سویشدیلر.
اوسدروب گل چن محبت یالقونینڭ اوستینه،
ایكی بلبل بربرینی ناز بله‌ن اوبشدیلر.
نینده‌ی بیره‌م! بوایكی چیچك ایچون بونورلی تون؟
ای محبت تیك بولارنی سینگنه بیت زورلیسڭ؟
ماقتانا سینڭ بله‌ن گل بو ایكی یانغان یوره‌كلر،
یاصی بخت ایچون سینی عمرلك بر تره‌ك.
یوق آلارغه طولغان آیده، یوق كموش جیر، كوك ده یوق،
یوق قارا اورمان، یوق بیوك طاو، یوق جهانده، چوبده یوق
تیك آلارغه سینگنه بار، كویلی‌سڭ سین آلدیسڭ،
سین آلارنڭ ازلرنده مین عاشق‌غه یار دیسڭ،

صبحی‌غه.

عمرنڭ ایڭ كوڭللی وحضور وقتی صبحی چاقدر،
طاپی‌سز كوزگی تیك یمان فكرلردن خالی چاقدر.

اویونچقلر آلوب قولغه، فقط کوڭلڭ صالوب شونله؛
اویڭ ذهنڭ اوصال دنیا خفاسندن بری چاقدر.
درست آنده باشڭ تورلی مشقتدن ئه‌لی پاکدر،
حسود، دشمانلرڭ یوقدر، قایا بارساڭ یوزڭ آقدر.
اوته‌ر کونلر، اوسه‌ر بویڭ، جیته‌رساڭ بر بلاغت که،
باصار دنیا، ایزه‌ر، طابتار، باشڭ طاشلار هلاکت که.
منه شونده ایوب باشڭ، تامار کوزدن عزیز یاشڭ:
صبی‌لق قدرینی بلمی، اویونچق‌له قناعت که.
شونکچون ای صبی ایرکه‌م، یوکورمکتب صاری ایرته‌ن
ئه‌نه شولدر توزوك، یاقتی بارور یولڭ سعادت که.

بنده سائلچی.

مقصدی آز، اول سائلچی بای قاشنده ایرته‌کیچ
لواردر برتیین یا بر تلم ایکمه‌ك ایچون.
بنده قارشکده کچه‌یوب تزلرمنی چوکدم ایچ!
شول مقدس آل یوزکنی بر صوروب اوپمه‌ك ایچون.

بای قزی.

بویغه جیتدی بای قزی نق تربیه قاراو بله‌ن؛
کونده بیش قات بیت جووب وچه‌چلرن تاراو بله‌ن
بوشقه اوتکازمی وقتنی گل بیزه‌نه؛ سورتنه:
سورمه تارتوب، بورغالانوب، کوزگیگه قاراو بله‌ن.

ایندی آنك كولما گیده چن یفا كلدن ایللیله‌ب،
اوندن آرتق قالفاغیده چیگلگان چن انجیله‌ب.
تیك اوزینه ازلی حاضر بر عمرلك یولداش اول،
اما كوڭلینه اوخشاولینی قویالمی بیلگوله‌ب.
«فتح‌الله قارت، ولی یه‌مسز، علینك یوق آقچه‌سی»
دیب یكت‌نڭ هر برینه بر قارالی طاپ یاسی.
گل كوپرته اول اوزن آل‌یوز، قزل یاڭاق بله‌ن؛
اما سویلیلر آنیده؛ (ئلله قایسن یاقلاسی).

* * *

یوقغه كوزگیگه قارانمه هر یرڭ كیلگان ماتور،
قاش قیغاچ، كوزده قارا، آیدای یوزڭ طولغان ماتور.
تیك اچڭ بوش، طشده‌غندن كیریسنچه هر بری،
گل نادانلق، گل طوپاسلق برله طولغان هر یری.
قایده ایندی كوركام اخلاق، قایده گوزل تربیه،
طش ماتورده؛ اچ ایله‌مسز: آچ علمدن ـ غلدری.
ای توتاش آلتون كیگاش‌بار: تیمه طشقه‌طورسون اول،
یاقمه كرشه‌ن، یاقمه ایننك اوز حالنچه یورسون اول.
تیك اچڭ چیستارت ماتورلان، چن ماتورلق شول‌جانم،
بالقتوب اچدن نورگنی، طولغان آی سه‌ن بول جانم!
اما شونده هركشی سویلر سینی، ماقتار سینی،
نچار اوی، یمان فكردن چیستا اچ یاقلار سینی!

قوناق.

اگر یورسڭ قوناقده کوب صیلانوب

علاج بایلر کبی-برگه قیلانوب.

سیڭاده هم کیلور تیزدن قوناقلر،

آلار بارده سینڭ تورگا قوناقلار.

طبیعیدر! قوناق کیلگاچ پشر ایت،

اگر ایت پشمه‌سه آنده پشر بیت.

توگل برکون پشر بلکه عمرگه،

صنالمش! یوق عادت توگل بو برده.

جانکایمنڭ خطی.

هر کشی‌نڭ طبیعتی بر توگل بیت،

تورلی کشی تورلی شی‌دن تم تابادر؛

قای بر کشی ئله نیلر تله‌سه‌ده،

قایو برسی آز نرسه‌دن هم تابادر.

شادلانه ایشانلرغه قاز بیرگانده،

سائلچی‌گه بر آشارلق آش بیرگانده؛

حاکملر غرورلانه میدال آلسه،

اویونچیغه اسکریپکه ساز بیرگانده.

اویونچاق بیرساڭ صبی شوقله‌نه،

بهادرغه آطلانورغه آط بیرگانده؛

مین عاشقغه تونلر یاقتی، دنیا جنت

جانکاشڭدن کیلگان، دیوب خط بیرگانده.

یخشیلق.

یخشیلق یاشاوب قویغان کوبکلی سوت‌ئلی،
قایماغی اوستکه چقارتیز، تیاک صبرلان، کوت‌ئلی.

طوغری کیکاش.

طوغری دوستم اگر ده سین قایچانده بر،
اش یورتسه‌ک صای عقللی احمق بله‌ن،
کوتمه یاردم، کوتمه جانغه بر جوانچ!
صاقلاب یورگان اچ سرلرک آچمق بله‌ن.
سویله‌گانده سوزک طکلاب طورغان بولور،
هم اوزنچه یخشی یولده قورغان بولور،
اوزاقلامی کور صاقاللی صبییکنی!
سوزن اویون، کولکیلرگه بورغان بولور.

*

ئه‌یتچی دوستم! نی حصلت بار صایراسون دیب
چیتلکگه یاوب قویغان تلسز قوشده؟
شولایوق هم عقلسزدن عقل صوراو،
ابلیس‌دن ایمان صوراو بوشدن بوشقه!

امید.

قاچان مین باقچه‌ده یالغزاو طورسام بر جیله‌س توندە،
ایسه‌بلیم، اویلانام، یوللر حاضرلیمن کیله‌سی کونگه،

قاریم اوتکان عمرلرنڭ تاریخنده نیلر بارئی،
کوتەم راحت، کوتەم طنلق، کوتەم شادلق خبرلرنی.
صالام اچکه امید پارن، جواتقچ جرلرن جرلیم،
(جانم صقغان بودنیاغه اوقوب لعنت، قهرلرنی).
«بیرشمیم یوق! ظالم دنیا... اورام غیرت، کیرەم کوکرەك،
«کیلور بر کون، چغار بختم بولو طلاری چغار کوکرەب»

عمرلك تەملر.

عمرنڭ ایك لذیذ وقتی ایکی چاق،
بری: یاشلك بلەن اوتکان صبی چاق.
صبی‌لق تەملری کیتمەس تاماقدن،
لکن قایتمی قروب توکنی یاڭاقدن
تابلماس هیچ آڭا قارشی لذیذ شی،
حیات نڭ صاف صولرن بولغامقدن.
بری: عشق بلەن اوتکان ساعتلر،
وصولغه ازلەگان وقت سببلر.
محبت لذتی کیتماس یورەکدن.
طویالمادم مقدس شول بولەکدن.
آنی ازلەب کیرەك قلبڭ چراقلا،
آلوب قولغه منوّر شم چراقدە.

لکن کیلمه‌س طاغن، کیلمه‌ك محالدر؛
ته‌من جانغه صالوب، قالدی یراقده.
بغرگه صالساده آغر جراحت،
لکن شونی تلیم مین هر تله‌کده

آلما.

طشندن قبقزل پشکان نیچك صاف بو مانور آلما،
لکن ایچده یمان قورتلر قوروبلر بر بیوك قلعه.
بزم مکوچ آغایده چن صوفی باشده یاشل چالمه،
لکن اچدن تلی هر دم چومارغه تیز آچی بالغه.

صاقین.

صاقین دوستم کشی‌نی تیکشر وردن،
قولك باغلاب بیزه‌نوب تیك طورودن.

نیدن بو حرمت؟

کیلوب کرگاچ بتون مجلس آیاقغه
طوروب بولدی سینك یولغه ماياقده.
دیدیلر: «بای ایتك رحیم یوغاردن»
بیوك حرمت بلن بارچه قوناقده.
کیروب قورصاق قوناقلاب تور باشینه،
دعا قیلدك صوزوب همه «قولاق»غه.

طوتونداك بار كشىدن حال صورارغه،
بدرداغان كبى بورچا قولاقده.

سويله‌ب تمام ايته آلميم بارن مين،
لكن تعظيم سيگا بيك زور بوچاقده.

بتون بايغوش «درست!» ديب قول قويارلر،
طاوش بيرسه سينك گر آرطقى ياقده.

شونيده ايتيم باياىى آك بولوب طور،
نيدن بو احترام بويله بو ذات‌قه؟

لكن توگل بو هيچ قورصاق قالوندن،
ديميلر هم: «طاماق آستى صالونغان»

صاتووكدن توگل فلسفه‌لر هم،
به‌روب طواچوق بازارى بورچاغندن.

طوتوب «بدوام»، «تقى عجب»نى دليل،
جديدلرگه «كفر»نى طاقغانكدن.

ديمه «بوغاز كيروب كيكرگانمدن»
ايمه‌سلر برسيده آنى صاغنغان.

توگل سيگا بو تقديس، سجده‌لر بل،
مهابت تتره‌ته كيسه‌ك ياغندن.

ايتوب حشوع بله‌ن سجده باريده،
فقط آقچه‌غه باش ايگان، تابنغان.

شوگا اوينى بولار قورچاق اويونن،
صبى دردن آلالماس قورچاغندن.

دیساڭ «مین شارطلادم-مفلس بیت ایندی»
سورورلر تیبکه‌له‌ب تیز بو تابندن.

عاشق.

کور آنی اول نه‌ق صبی بیت بر جلی بر اویلانا؛
یوقلامی تون کون، اچنده دریا صوی بولغانا.
تونلر اوتسه کونلر اوتمی هیچ قرارسز طالپنا
قول، آیاق چقغان بیله‌ودن اچقنورغه آلقنا
طوتدی یکوڭلندن نیتن منگولك بر یول صاری،
اما عزرائیل کیلورسه جان بیرمه‌سکه یول قاری،
بر سؤال صالساڭ آ ڭارغه سوز طابالمی اونتولا،
چقسه سوز عشق بابندن اوز اوزینه اومطولا.
تامسه بر بورتك یاشی طاغلر قدر یالقون بله‌ن،
اول آلشدرماس ته‌من دنیا قدر آلتون بله‌ن.
یه‌ش بالا بیت آلما بیرسه‌ڭ کوڭلی بولا کویله‌نه،
لیلی‌سی کیلوب آنکده هر اشن بر کویگه آلا.
بر آمرانه طاوشده «کیل ایته‌گم اوپ!» دیسه،
اول آناردن تارطنورمی سجده برله‌ن اوپمیچه.
آیغه یولدز، یولدزه آی هر وقت نورن بیزه،
بو عاشقده سویگانینه شادلانوب قولن بیره.

تبریکله‌و،

اگر فقیر کیه‌رسه بر ماتور کیم
دیورلر: «کمنکی، قایدن آلوب سین؟»
کیه‌رسه بای آغای گرچه یاشانی،
دیورلر: «مبارك بولسون بای آبی!»

طوی.

پار کوك آط، فایتون بله‌ن شالترده شلتر طوی چابا؛
قویرغن سلکوب اورامده صیبر، صارق هم قوی چابا.
بای طوینده بیلگولی بیت یورمیدر یولقوش - یتیم؛
تیك تیبه آق باش ایشانده،میچکه قورصاق قورچاغا(*)
جیل دولاتا قم بورانن آق بورك که کر قونا،
یه‌شمه، نکاح آقچه‌سینه حضرت آق بورك آلا.
ای مونه ته‌تی قداچالر باریده سوینیشوب
طویغه بارورغه کیونه - بیتینه آقبور جاغا
موندی طویده آزماز کولمه‌ك جیتمی بیت بای بیکه‌گه،
قولینه جب، قایچی، اولچاوین طوتوب پارطنوی چابا.
شالدررر تیلیفون.. کم کیره‌ك؟ کیلسون قدانی‌صوریم!
بوزمه مجلسنی... وقت یوقدر، دیوب آطبوی قاغا.
ایس کیته‌رلك بای قدانك همتینه اوشبو کون:
میچکه قورصاقلر اچینه صو اورننه مای آغا:

(*) قورچاغا - صرا چوله‌گی.

قسقەسی: ات، قوشق طویا، بر تیین قرق قیماق؛
شالت بوغازغه... کیتدی، صاوبول! صوفیه آقنوق قاغا.
حضرت دعا قیلا... یەش یکت یەش قز ایچون،
یەش جیلکنچەك شادلانشوب بای‌نی ماقتاب قول چابا.
ماقتامیچان پشمی اشلر، دیب محرر آبزیده ـ
طوینی یازا: یوگره قلم، آق کاغزده یول چابا.

صاغش

اگر بولسه اچنك طولی صاغشلر؛
همان آرتقه کیتەرسه قیلغان اشلر.
دذی بولسه قولنك اوزون کسەنك صای
جهان‌نك کیگاگنده نی طابش بار؟

ئولەم...

دنیانك محنتلری قاطی باصقاچ،
معیشتنك سؤاللری قاطیلاشقاچ!
باشم طوتوب تیرەن تیرەن اویغه تالام
جوانمامی دیوب کوزم یقو باصقاچ.
لکن همان بغرلرنی درلدەته ـ
استقبال‌نك قورقنچلی پلانلری؛
آغز آچوب یوتار یولن اویلاب طورا
آدم کبی بولوب یورگان جلانلری.

شول وقتده یاش کونلرنی اویلیمنده ـ
کوزلرمدن قانلی یاشلر توگه باشلیم؛
بر معصوم یاش بالانی قوچاقلیمده
سویلی سویلی ماڭلایندن اوبه باشلیم.
ئلی سین بر چەچکه، لکن اوتار عمرڭ،
بز ئولگاچدن سیکروب اویناب یوررسڭ دیم
دنیانڭ معیشتی قوناق بولغاچ
حرمت ازلەو یولن اوپلاب یوررسڭ، دیم.
ئلی سینی بو کون بیشك تیربەتەدر،
سلکتور تیزدن دنیا دولقونلری؛
نچکه قولڭ، بارماقلرڭ قالونایوب
ایشەرسڭ قایقلرنی شول کونلری.
خوش صاو بول، مین ئولەم ای ظالم دنیا!
سین قال ایندی یاش بالالر دورانینه؛
طویدم آرطق بار نرسەگدن، هر جیرگدن،
تار لحدنی مسکن ایتسون مولی میگا!

لذت.

نه لذت وار کیمرماکده سویه کنی ایتلری بتسه؟
توشار کوزدن قنا گلده اگرده چچکەسن توکسه.
بتون جهان کولەر آندن، اگرده بر صلو یگت
جیبر چقلر حاصل بولغان که قارچق بیتلرن اوپسه.

کیچنو.

کم که طوغدی بر اورنده شونی مسکن ایله‌دی،
طالعی بوزغون، کیله‌چك کونلری طومان جانم.
قایسی فیلسوف، پیغمبر طوغان ایلده ایتدی کون؟
آنداغی خلاف هوالرهمه‌سن قوغان جانم!
آنداغی دوست ـ ایشلرڭ هم طوغانڭ ـ قرده‌شلرڭ
بولسه طشدن گرچه دوست تیك، همه‌سی دشمان جانم.
«اول فلانده اول تـگان» دیب تیکشرب توب نسلڭی،
ایتمیلر عزت، قدر هیچ گرچه بول سلطان جانم!
«اول ئلی کوبدن توگل بر مانقالی مالای ایدی»
دیب سینی هیچ صانغه طقمی. طاشلیلر تلدن جانم!
سویلاسه‌ڭ بر انجی تیك حق سوز قلاقده صالمیلر،
«شول مالایده کم بولادر بیت» دیلر بلسه‌ڭ جانم!
طو آنادن قاچ ایاـگدن، بولمه بر جیرده مقیم،
دنیا گیزمك، ایللر اوتمك زور قدر زور صان جانم.
بولسه‌ده گرجانغه لطیف طوغان ایلنڭ هواسی
اما شونده کون کچرمك بل آنق نقصان جانم!

یاز.

یتدی یازلر، قوبدی بوزلر، گورله‌وکلر شالتری؛
توشدی ته‌رزه‌دن قویاش بزنی سلاملەب حال صوری.
صاچدی جوهر، آچدی گوهر به‌س، بورانلرنی سورب،
آقدی قارلر، چقدی یارلر هر صو اوستی یالتری.

اوی توبه‌سندن تامادر: چن تاپاسدای تامچیلر،
کوزدن آقغان عشقی یاش تیلک نیندی قارنی یه‌نچیلر.
ماشده گومباز یالتریده قلبمه رقت بیره؟...
جرلار ایدل اوستلرنده ایندی تیزدن صالچیلر.
کیلدی قوشلر صایری موکلاب، غایغلداشه قاز قچقرا،
مین: سعادت! دیم، درستله‌ب یانده «رحموچ» توچکره.
ای سویه‌م مین یاز کونی‌نك: هر مینوتن، هر یرن،
ایسنه‌سه‌م بر صاف هواسن تنگه باشقه کوچ کره.
بارچه مخلوق مغرور اولغان مرحمتلی یاز ایله،
تقدیر ایتسام آز اولور: بر تامچیسن آلماز، دیه.
اول آلانلرده بیزه‌کلك، نق چووار آت اوستی تیك،
بر خودوژنیق‌نك کاغذگه اشله‌گان رسمی گویا!
پارلی بولار؛ شاولی ایدل، قاولی آلغه بوزلرن؛
یاردن آقغان قار صوی صالغان دوغایلاب ازلرن.
ماقتیم ئلی مین بر آز تیك، انقلاب‌نك دوریله،
یازده اوسکان چه‌چه‌ك توسلی دردلی آول قزلرن.
تارتدی سورمه، تاقدی اورمه «مك صلو، مکنی جمال»
قار صووینه کیتدیلر کرت کرت باصوب ایندی آلار.
یوق بیرشمه‌سلر آلار تیز بر پره‌ننیك برله‌نوك!
بولغی یاولق، أستی صاولق، کوز قصب، نیندی «جلال»
قش بوینچه اویده یاتوب آچلیلر یاز یوزلرن،
صقلا نمازلقده توگل بیت باقصانه بر کوزلرن.

یاز دیدمده قزغه کیتدی حسلرم، بار اویلوم،
شاشدم ایندی ماقتی ماقتی قریه نچکه بیللرن.
ئلله نیکدر مین شوناردن جانغه بر لذت تابام،
قالقه کوکره که غرورلق، نفسمه عزت تابام.
بتدی بتدی طوقته ایندی، قصمه جانم کوزلرڭ!
طاغده بر آز اویلاسام مین سوز باشم ازله‌ب تابام!

بهادر.

بهادر طوقتاماس کرگان یولندن،
مرامنی استه‌مز یالغز قولندن.
آچنماس، سرلرن توکماس-صاچنماس،
جوانماس اوستینه جوهر صاچاغاچ.
قزقماس! سیپما گز «کانفیتتی»لرنی،
سیکوتور، اویناتور «کانفیت» جوله‌رنی.
کیره‌کمی! بیرمه‌گز آثار بوله‌کده،
کوتارمه‌گز ماتو سوز سویله‌بده.
قیلوب آهلر کوزندن یاش توکنماس،
قیلڭ یاردم! دیوب تزده چوکنماس.
طوتوب درد قالقانن یاردن چابار تیك،
ثبات، غیرتیدن یاردم تابار تیك.

ماتورلق.

ماتورلقده نه عزت وار يوره‌كننك حسلری بتسه،
بولورمی بر تاپانـچ اول مشقت كونلری ييتسه؟
قزقمه ای غيور يكت! يا كاقلری زبرجدكه،
آغزغه ترسه‌كك جيتماس زفافننك كيچلری اوتسه.

طوغان

جانغه دشماننك چنی طوغان ايكاندر آكلادم،
بولسه‌ده طشدن چيچك صوغان ايكاندر آكلادم
يالتراب طشدن كموش تيك، قالتری اچدن جلان،
كوكره‌گی حسد بله‌ن طولغان ايكاندر آكلادم
باز قازوب يول اوستينه وتورتـكاله‌ب شونده مينی،
جمله بختمننك يولن بوغان ايكاندر آكلادم
مين قرنداش، ديب سرمنی سويله‌دم، صاچدم آكا،
ايلدن ايللركه آنی قوغان ايكاندر آكلادم.
بيردی هر وقت نصيحت ته‌ملی تل بله‌ن،
اما ياقتی يولغه اول بوران ايكاندر بلمه‌دم.
بيرسه بر كاسه شراب اچ، ديوب حرمت بله‌ن،
بيرگانی زهر، اويی يمان ايكاندر بلمه‌دم.
اشله‌سه‌م بر نرسه قيلسام كونچيلك ايتوب آكا،
جمله‌سن خراب ايده‌ن شيطان ايكاندر بلمه‌دم.
قسقه‌سی: عمر بوينچه خور وحقير ايتمه‌كه،
بار اوين آطوب، پلان قورغان ايكاندر بلمه‌دم.

ئه‌ره‌م سوز.

نادانغه حق فکر سویله‌ب ئه‌ره‌م ایتوده نی باردر،
اول ات‌نلك موینینه انجو ومرجان طاقمه بیکاردر.
سویونور قویرغن بولغار سویاك آتسه‌ك اگر اتکه،
صوغار ساگه‌ب شولای اوله؛ لکن وقتلك ئه‌ره‌م توکه‌ه!

مصلحت.

سیگا میندن کیگاش شولدر یقین دوست:
یمانلقغه یمانلقدن صاقین دوست!
درست دشمانلرك عیبك صاتارلر،
اوزوب کیتسه‌ك سوگوب طاشده آتارلر.
آتا کورمه آلارغه طاش بله‌ن سین،
جوابك بیر آچیق یوز، آش بله‌ن سین!
حاسدلر کوب دیوب حسرت یمه هیچ،
اچگده صاقلاما آچو، کینه هیچ!
اوزك یوقه ایتگنی تیك ییسونلر،
«توگه‌م قانن، کیسه‌م باشن» دیسونلر.
آگا قاراب یوغالتما غیرتگنی،
اچك یانسون، طشگدن بیرمه سرنی!

رسمك.

«نیك یاشیم صولك دنیاده مین استه‌گان اش بولماغاچ»
دیب جانمه قصد قیلامن، دردلی کوگلم طنماغاچ.

یوق، باغشلی جسممه روحمنی طاغن بر امید:
کوز توبمه سین جانمنگ رسمی قولن بولغاغاچ
اخلاصم کوبدن سونادی بو قارا یوز دنیادن،
مقصدمنگ قایماغی چن سین قارا قاش بولماغاچ.
ای امید نیک آلداتا مینی خیالی رسمگه؟
حکمتن آنگلاتقوچی یوق سرلرم فاش بولماغاچ.

اویره‌تو آنصات.

جیگل دوستم کشی‌نی اویراتورگه،
کشی حالن قریده سویله‌شورگه.
لکن قیون اوزگنی جیکسه‌لر گر،
شوشی اشنی یوغاری سویره‌تورگه.

آرداقلم. (*)

اِیَ مینم زیفام،
درلی موزیقام!
نیگه موگایدگ،
نی بولدی سیگا؟
کمنی صاغندگ؛
کمنی صایلیسگ؟

(*) آرداقلم- طاوباغنده تریه‌لم اورننده استعمال ایدله‌ن بر معتبر سوزدر.

قالغانگ چوغن ـ
نیگه چاینیسنگ؟
کودره صاچم، قارا قاشم! اولطرچی موندە،
کیلچی قیغاچم!

ماتور آردقلم،
آلتون بالداقلم!
نیگه کوڭلسز،
نی بولدی سیگا؟
اونوت خطامنی،
کیچر عیبمی؟!
قاوشو کونینگ
اوقیق عیدنی!
صاندوغاچم، قارلغاچم! اولطر سویلەشیك ،
دردنی کویلەشیك!

بتر اوپکا گنی،
اول‌صوك کوبکەمی؟
یتەر عاشق‌نك
یاشن توککانی!
محبت گلن ـ
ترگز طاغندە،
برگە بولایق
عشق باغندە!
جوانچم، قوانچم! کیلچی یانمە،
کیلچی آرداقلم!

صوغش صوکنده.

صوغش بتکاچ کوبایور چن باطرده
کیروب کوکره‌ك، تلینی بولغاتورغه.
صاچوب اوطلر مهارت کورسه‌تورلر،
کیته‌رلر طابتابوق کیت، یولك طورمه!

تأثر.

قایچان حسرت قوشی قونوب بغرگه زهرینی توکسه،
یاکی قایغم توینلرن یوره‌کلرگی آچم سوتسه.
اوقوب جرلاب جلیم موکلاب تمام کوکلم طنا شونك،
اوچوب، کوکدن اوتوب عرشی و کرسیگه منه شونك.
توزیم قانون، قیلام امر کیوب شاهلق تاجن شونك،
بولام صوفی، قیلام توبه، اوتیم نماز، حجن شونك.
بولوب کوچلی بهادر هم منه‌م آقبوز براقلارغه،
بولوب سیاح گیزه‌م ایللر، آطام طمعم یراقلارغه.
بولام بربای اوسوب قورصاق یوریم تعظیم و حرمتك،
لکن چنلاب آلای توکل همان خورلق و کربتده.

دنیا.

نو اوصال صوك دنیاده ای آلدالی ته‌تیگنه،
کیرمه کوکره‌ك سین بهادر، کیت تیبه ته‌پی بله!
سین اوطورساك اوشانوب یوز توبه‌ن مه‌نه‌لده،
اوستنه یابقان قارنلق طاقتاسز سه‌کی بله.

قایغی.

ایا یکت اگر قایغو توشار بولسه سینك باشقه،
بیرشمه نق چداملی طور، باشکنی بوکمه هیچ آستقه.
باصار طاغن آلور چرناب آکارغه کم بیرشسه تیز،
سیکا گوزەل نصیحت بو: آنی سین یوط کیلشکه ایز!

مراقبه.

(منطقچی بر شاکردنك اطرافلی فرضی)

مگر کونلرده بر کون امر تقدیر،
کوز آلدمده عجب اش بولدی ظاهر:
آغزغه یارطی مثقال صالدم «آفیون»
کیف اوچون حلال اول - یعنی طاهر.
شونی قابسام بولام جهانغه سلطان،
تمام بار مقصودم آلدمده حاضر.
چومام فرضغه - ذهنم اشلی باشلی،
نیچه تورلی تلذذ بولا ظاهر.
کورینەدر کوزمگه کوب شاکردلر:
درسلرده مباحث هم مناظر.
مناظره قیلامن حتی یعنی.
آغزلردن صاچیلا اوتلی باهر.
سوزن کیسەم مینوتك بارچەسی نك،
که یعنی: «مین» کبك بو چاقده نادر.

صوغام اوستەل وهیچ بولمیم مسلم،
گویاکه مین «اون ایکی فن‌گه» ماهر.
یکرمی یل اوقودم علم منطق،
مینی کملر جیڭار صولڭ ایندی حاضر؟!
شریعت قارغاسی بولدم تمام مین،
قلن قرق‌غه یارورغه‌ده قادر.

* * *

شولای غیرتله‌نوب جیڭگاچ بارنده،
شاگردلر طارالا یاندن ـ آغیلا.
کوره‌م اوزمنی بر سرای اچنده،
که، یاقتی نورینه کوزلر چاغیلا.
«اتفدن کیلوبن بر سس مبارك،
«ایشان» دیوب میڭا زور نام طاغیلا.
قایان کیلگان؟ ـ آچیق بلمیم اوزمده!
یاشل چاپانده اوستمگه جابیلا.
کیلوب یانمغه یاشکنه ماتور قز،
«ایشان آبزی!» دیوب مایدای جاغیلا.
قصه قولدن وهیچ قاچمی، اویالمی ـ
«سینڭ استاذبیکه‌ڭ مین» دیب صاریلا.
حاضر شونده حسابسز تورلی آشلر،
شرابلر اوز اوزنده‌نوك صالینا.

ایکاوگنده طورامز کمسه کورمی،
تمام تورلی ذوق، لذت طابیلا.
ایمش سیر ایته‌مز بر باغچه‌ده کم،
مثالی: اوخشاغان جنت باغنا.
شوشی قزنی قوچاقلاب بر اوبه‌مده،
قاریم یالت یولت ایتوب تورلی یاغیما:
اوسه شاولاب ماتور گوللر، آغاچلر،
اصل قوشلرده قونغان بوطاغینا.
چداشمیچه، اوزمنی اوزم اونوتوب،
کروب کیته‌م جانمنڭ قوچاغینه....

* *
*

امـان زبم! اونومـی بو، توشمـی؟
«حمل» طاوشی بار اشمنی بوزادر.
طاوشقه سیسکه‌نوب کوزمنی آچسام،
فقـط قارشمـده طوزانلـر طـوزادر.
ایسم کیتوب آلن آرطقه قاراسام،
کورەم شول ایسکی بناده اوزمنی.
«حمل‌ده میند‌ه بارمی؟» دیب صورارغه،
تلم بارمیـده ایته آلمیـم سوزمنی.
مینم حالنی کوروب بارچه شاکردلر،
کولوب، بورونغه قوللرینی یالغاب۔
(«حمل» دیگان امیدلرده بوش ایکان)
مراقبه‌منـی بوزدرغانلـر آلـداب.

منه شونده آچی، ته‌ملی خیال برلن
آچندره نادانلغم ــ عیبلگم،
ایسکه توشه: سیکروب اویناب یورگانلگم،
مینمده شولار کبی صبیلغم.
ایلک برنچی طابقر مکتب کورگانلگم،
اوقوغه کوڭل صالوب طورغانلغم،
بر اویالوب، بر نازلانوب، ایرکه‌له‌نوب
«مکتب که ایلت اتکایم» دیب صورغانلغم.
ایرته طوروب بیتم جووب، کاغد، قام،
کتابلرنی سویوب، سوینوب تورگه‌نلگم،
سبق بلگاچ خلفه آبی‌نڭ «تحسین» ینه
شادلقمدن بر جلاب بر کولگه‌نلگم.
«اتکای میگا ته‌تی قرداش، ته‌تی کتاب
آلوب قایتا بازاردن» دیب یورگه‌نلگم،
آزوب، اویناب یورگه‌ن ایده‌شلرنی کورگاچ،
التفاتسز کوکره‌گمنی کیرگه‌نلگم.
ایرته برلن انکایمنڭ مشفقانه:
«طور کوز نورم قویاش چقدی» دیگه‌نلگی،
سبقدن قایتوب کرسام قارشی آلوب،
آرقامدن قاغا قاغا سویگه‌نلگی.
هوس برلن مکتب یوروب اوتکان چاقنی،
اویلاغاچ کوزلرمنی قان یاش قاپلی؛

ای صبیلر! کوره‌سزمی بو دورلر،
نینده‌ی حضور، نینده‌ی ته‌ملی، نینده‌ی طاتلی.
سیکروب طوروب مینده برگه کیتمه‌ك بولام،
روحم صبی، جسمم صبی ایتمه‌ك بولام؛
یا ڭاقداغی قارتلق توسن قروب طاشلاب
یا ڭادن صبی‌لقغه چیکمه‌ك بولام.
آه! لکن اوتـکان عمر کیری قایتماس
مییق‌لارنی، صاقاللرنی قرو برله‌ن.
مجبور بولام مأیوسانه، محزونانه،
ته‌ملی ته‌ملی جرلاب بغرم بورو برلن
ای صبیلر! قلاق صالك بو موڭلارغه،
محرومانه مجروحانه بو جرلرغه،
وقت اوتماس بورون ایده صفلانگز،
مکتب سزنی صاغنوب کوته بو کونلرده

سحر.

کوموب رحمت نوری بارچه جهاننی،
سحر وقتی طنچلق بر سماوی!
که کوکده یالتری آلماس نجوملر،
بیروب مؤمنلره تبریك سلامی.
آلندی‌ـ یالتری هر اویه اوتلر،
بیروب یولدزلره شادلق جوابی،
اویاندی هر مسلمان بتدی غفلت!ـ
تلاب حقدن روضة‌الجنانی:

تەرەزە توبكە قونوب قانات قاغادە،
ايدە تنبيە، ئەتەچ جملە عالمی.
اوقوب حق ومبارك «شهر ر -
مضان الذی انزل» كلامی.
كوڭللر يومشادی بو ايزگی توندە،
آشا كوك كە: صدای ذوالجلالی.

دشمان.

آدم اوز عيبنی تابماس اوزندن،
فقط تابور حسود، دشمان سوزندن.
توگل دوستلك آنق بل دشمانڭدر.
سينی اوتكازگوچی اينه كوزندن.

ياشلك.

نورلرينی صاچوب قزو قوياش
كيسكين جيللر ايسسه ياز كونی،
بر بر تامغان اوتكن تامچيلردن
حاصل بولا دريا طاشقنی.
بر بر اوزغان مينوت ساعتلردن
كيله كيتە ياز جای قش كونی،
شاولاب آقغان دريا طولقونی تيك
اوتوب كيتە دردلی ياش كونی.

یادکاری سوزلر.

مگر بر کون اوقورسز بولارنی،
لکن بولماس کورورگه بو جوله‌رنی،
اوزم ئولوب چررمن، اما لکن—
کاغدده‌گی قارا یوللر ئوله‌رمی؟
بولار توگل دارو یانغان یوره‌ك كه،
مونك بله‌ن گنه دردلر سونه‌رمی!
مونی یازام شوشی کوننی ایسه‌بله‌ب،
سزه قالسون دیوب یادکار کیسه‌کله‌ب
قالور بو، گر اوزمنی قویسالرده
توروب بوزگه، ظغوب گورگه پیچه‌تله‌ب.
نیچك بیتلر ایسه‌در طوقتامیچان،
عمرلرده اوته‌ر هیچ یوقلامیچان.
منه سزده شولای ایتوب قارارسز:
کیتار حاکم، کیره‌ك شاه، کبره‌ك خان.
لکن ایتیم شونیده: یازمادم مین
یوره‌کمنی حزنلر اوتلامیچان.
اوسه‌ره‌ی درد وغیرتلر کوکلده
بغرلرنی قارا قان چوقلامیچان.
نیچه کونلر آغزدن چقدی پارلر،
توزومسزلك بله‌ن فریاد وزارلر.
لکن آلار طوزوب ایرکن هواغه
نتیجه‌سز کیسه‌کله‌نوب اوچارلر.

ظریف البشیری.